

SAYIN BÜYÜKELÇİMİZİN KENDİSİYLE YAPILACAK MÜLAKATTA YARARLANABİLECEKLERİ METİN TASLAĞI

Azerbaycan'ın bağımsızlığını yeniden elde etmesinin 25. yıldönümünü geçtiğimiz yıl büyük bir sevinç ve coşkuyla kutladık. Umummilli Lider Haydar Aliyev'in çizdiği vizyon ve Cumhurbaşkanı Sayın İlham Aliyev'in ortaya koyduğu iradeyle Azerbaycan kendisini yeniden inşa etmiş, kapsamlı kalkınma hamlesi ve artan refah seviyesiyle coğrafyasında takdir edilen bir ülke haline gelmiş, 71 yıllık zor bir dönemin ardından uluslararası düzeyde hak ettiği konuma ulaşmıştır.

Milli Meclis'in 29 Ekim 1991 tarihinde Azerbaycan'ın bağımsızlığının tanınması için tüm dünya ülkelerine ve BM'ye çağrıda bulunmasını takiben, Türkiye Can Azerbaycan'ın bağımsızlığını tanıyan ilk ülke olmuş; böylelikle, yarım asırdan fazla birbirinden ayrı düşen iki kardeş halk tekrar birbirine kavuşmuştur.

Ülkelerimiz arasındaki özel ilişkiyi tarif etmek zordur. Bunun için, ortak çıkar ve değerlerin vurgulanması ye-

terli olmayacaktır. Türkiye ve Azerbaycan, eşine az rastlanır nitelikte bir kardeşlik bağına sahiptir. Ulu önder Mustafa Kemal Atatürk'ün "Azerbaycan'ın sevinci bizim sevincimiz, kederi bizim kederimizdir" demek suretiyle, Umummilli lider Haydar Aliyev'in ise "Biz bir millet, iki devletiz" ifadesiyle veciz biçimde tanımladıkları bu kardeşlik bağı ikili ilişkilerde ve çok taraflı platformlarda her alanda kendini göstermektedir.

Azerbaycan, bölgemizde aynı değerleri paylaştığımız ve dayanışma içinde hareket ettiğimiz değişmez müttefikimiz, her alandaki en yakın stratejik ortağımızdır. Türkiye olarak biz, bağımsız Azerbaycan'ın küresel ağırlığının ve etkinliğinin farklı alanlarda her geçen gün daha da artmasından büyük memnuniyet duyuyoruz. Azerbaycan'ın 26 yılda elde ettiği başarılar nedeniyle en az Azerbaycanlı kardeşlerimiz kadar gurur duyuyoruz.

Türkiye ve Azerbaycan arasındaki stratejik ortaklığın ruhuna uygun olarak ikili ilişkilerimiz başta ekonomi, enerji, ulaştırma, askeri, savunma sanayi ve güvenlik konularını olmak üzere her alanda gelişmeye devam etmektedir.

Bunun son örneği, Sayın Cumhurbaşkanımızın Bakü-Tiflis-Kars demiryolunun ilk seferinin yapılması ve Türkiye-Azerbaycan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi (YDSK) 6. Toplantısı vesilesiyle beraberinde büyük bir heyetle Bakü'yü ziyaret etmesi olmuştur. YDSK Toplantısı ikili, bölgesel ve küresel alandaki birçok meseleye ilişkin görüş alışverişi yapılmasını sağlamış, toplantı sırasında ayrıca ülkelerimiz arasında YDSK Protokolü'nün yanısıra,

Ankara'da Haydar Aliyev anıtı

savunma sanayi, ekonomi, tarım ve eğitim alanlarında 5 anlaşma imzalanmıştır. Bu belgeler iki ülke arasındaki ilişkilerin ahdi çerçevesinin güçlenmesine katkıda bulunmuştur.

Sayın Cumhurbaşkanımızın ziyareti sırasında ilk seferi yapılan BTK demiryolu ise, ekonomik avantajlarının yanında siyasi olarak barış, güvenlik ve istikrar, sosyal olarak bölgeye refah getirecek, yük ve insan hareketliliği yanında bilgi hareketliliğiyle de ülkelerimizin beşeri gelişimine de katkı sağlayacaktır. Londra'dan Pekin'e kadar demiryolu ulaşımını mümkün kılacak sözkonusu projenin tamamlanarak hizmete açılmış olması ülkelerimizin doğu-batı ulaştırma koridorlarındaki stratejik konumlarını da pekiştirecektir.

Elbette YDSK toplantılarından başka vesilelerle de yıl içinde biraraya gelmeye, yakın çalışmaya devam ediyoruz. En son Cumhurbaşkanı Aliyev, 20 Ekim 2017 tarihinde İstanbul'a gelerek D-8 Zirve'sine iştirak etti. Türkiye-Azerbaycan-Türkiye-Azerbaycan-Gürcistan Dışişleri Bakanları Üçlü Toplantısı, Türkiye-Azerbaycan-Gürcistan Üçlü Dışişleri Bakanları ve Gümrük Bakanları Toplantıları geçtiğimiz aylarda Bakü'de gerçekleştirildi. Türkiye-Azerbaycan-İran

ve Türkiye-Azerbaycan-Pakistan Üçlü Dışişleri Toplantılarını da Kasım ve Aralık aylarında Bakü'de gerçekleştirileceğiz. Ayrıca Gürcistan'la da sıradaki Üçlü Zirvemizin planlamaları yapılıyor. Azerbaycan'la mükemmel seviyede seyreden ilişkilerimizin bölgedeki çok taraflı işbirliği ortamına da olumlu yansımaları olduğuna inanıyoruz.

Biz bölgesel işbirliğinin önemine ve gücüne inanıyoruz. Bu amaçla, şimdiye kadar Gürcistan'ın yanısıra Türkmenistan'la ve İran'la da oluşturduğumuz üçlü işbirliği mekanizmalarının, ülkelerimiz ve bölge için ortak yarar sağlayacak projelerin geliştirilmesi ve yakından takip edilmesi bakımından önemli olduğunu görüyoruz. İlgili kurumlarımız, gerek teknik düzeyde gerek Bakanlar düzeyinde diyaloglarını sürdürerek işbirliğimize yeni sahalara açmaya devam edeceklerdir. Bu üçlü işbirliği mekanizmalarını genişletmeye ve derinleştirmeye devam edeceğiz.

Türkiye ile modern Azerbaycan arasındaki siyasi ilişkiler Azerbaycan Halk Cumhuriyeti'nin 28 Mayıs 1918 tarihinde bağımsızlığını ilan etmesini takiben kurulmuştur. Türkiye ve Azerbaycan askerlerinden oluşan Kafkas İslam Ordusu Nuri Paşa komutasında 1918 yılında Azerbaycan'ı Ermeni ve Rus işgalinden kurtararak Azerbaycan'ın

Türkiye ve Azerbaycan askeri pilotları düzenli olarak TurAz Kartalı ortak tatbikat ı düzenliyor

bağımsızlığına giden sürece katkı sağlamıştır. Azerbaycan halkı da maddi ve manevi desteğiyle Anadolu'nun işgalden kurtarılması için verilen Kurtuluş Savaşı sırasında Türkiye'nin yanında olmuştur. İşte tüm bunlar, sarsılmaz kardeşlik bağımızın simgeleri olmuştur.

TBMM'nin açılmasının hemen ardından, güven mektubu Mustafa Kemal tarafından imzalanan Memduh Şevket Esenalp 1920'de Bakü'ye TBMM Temsilcisi olarak atanmıştır. Azerbaycan Hükümeti de İbrahim Abilov'u Azerbaycan'ın Ankara Temsilcisi olarak atamıştır. Abilov da güven mektubunu 14 Ekim 1921'de Mustafa Kemal'e sunmuş, Mustafa Kemal bu törende yaptığı konuşmada "Azerbaycan Türklerinin dertleri kendi dertlerimiz ve sevinçleri kendi sevinçlerimiz olduğu için onların muratlarına nail olmaları, hür ve müstakil olarak yaşamaları bizi pek ziyade sevindirir" sözleriyle ülkelerimiz arasındaki kardeşlik bağını dile getirmiştir. 18 Ekim 1921 tarihinde Azerbaycan'ın Ankara Temsilciliğinin açılışında da Azerbaycan bayrağı göndere bizzat Mustafa Kemal tarafından çekilmiştir. Atatürk, Azerbaycan bayrağını göndere çekmekten duyduğu mutluluğu "bayram" olarak nitelendirerek, "Azerbaycan sancağının Türkiye sancağının yanında, Türkiye semasında dalgalanmasını görmek bütün milletimiz için büyük bir bayramdır. Bize böyle bir

bayram günü yaşattığınızdan dolayı samimi teşekküratımı tekrar ederim" sözlerini sarfetmiştir.

Azerbaycan, Türkiye'deki kardeşleri için her zaman özel konumda olmuştur. 1990 yılında yaşanan "20 Ocak Katliamı"na Türkiye'de kamuoyu büyük tepki göstermiş, Bakü'de yaşanan insanlık dramı şiddetli şekilde kınanmıştır. Bağımsızlığın ilanından sonra, Azerbaycan Meclisi 29 Ekim 1991 tarihinde Azerbaycan'ın bağımsızlığının tanınması için bütün dünya ülkelerine ve Birleşmiş Milletler'e çağrıda bulunmuştur. Bu çağrıya derhal kulak veren Türkiye 9 Kasım 1991 günü Azerbaycan'ın bağımsızlığını tanıdığını ilan etmiş, böylece kardeş Azerbaycan'ın bağımsızlığını ilk tanıyan devlet olmuştur.

Türkiye ve Azerbaycan arasında "Diplomatik İlişkilerin Kurulmasına Dair Protokol" 14 Ocak 1992 tarihinde imzalanmış ve Bakü'de ilk Büyükelçilik Türkiye tarafından açılmıştır. Bugün Büyükelçiliğimizin yanısıra Gence ve Nahçıvan'da bulunan Başkonsolosluklarımız bir taraftan ikili siyasi ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi için, diğer taraftan da kültürel ve toplumsal bağlarımızın devamı için de faaliyetler yürütmektedir.

Ülkelerimiz arasındaki kardeşlik ilişkilerinin bir diğer yansıması ise, Cumhurbaşkanları ve Hükümet üyelerinin göreve başlamalarının ardından ilk ikili ziyaretlerini bir-

birlerine yapmalarıdır. Bu, zaman içinde gelenekselleşmiş ve yazılı olmayan bir kural haline almıştır.

Hem ikili hem bölgesel düzeyde stratejik niteliğe kavuşan ilişkiler çerçevesinde Azerbaycan, ülkemiz dış politikasındaki öncelikli yerini korumaya devam etmektedir. Bu bağlamda Türkiye, Azerbaycan'la her konuda dayanışma içinde hareket edilmesine, bölgesel ve uluslararası platformlarda ortak çıkarlarımızın korunmasına önem vermektedir.

Yukarı Karabağ maalesef bölgedeki kanayan yaramız olmaya devam etmektedir. Ermenistan'ın işgalci politikalarına devam etmesi maalesef ihtilafın çözümünün önündeki en büyük engeldir. Şüphesiz ki sözkonusu işgalin bir an önce barışçıl yollardan, Azerbaycan'ın toprak bütünlüğü ve egemenliği temelinde sona ermesi, bölgemizin refah ve istikrarına büyük katkı sağlayacaktır. Başta Minsk Grubu olmak üzere uluslararası toplumun Yukarı Karabağ sorununun çözümü için daha aktif çalışması gerektiğine inanıyoruz. Yukarı Karabağ sorununun çözümü bağlamında Azerbaycan'ın gösterdiği samimi çabanın farkındayız ve her konuda olduğu gibi bu konuda da Azerbaycan'ın yanında durmaya devam edeceğiz.

Bölgede yaşanmaya devam eden bu ihtilaf hiçbir şekilde bölgesel işbirliğimizin önüne geçemez. Azerbaycan'la enerji konularında çok önemli ve stratejik projelerimiz bulunmaktadır. Bunların bir kısmının hayata geçirmiş olmaktan memnuniyet duyuyoruz. Örneğin sorunsuz

işlemeye devam eden Bakü-Tiflis-Erzurum ve Bakü-Tiflis-Ceyhan bölge ülkeleri arasında karşılıklı yarara dayalı işbirliği ve ortaklığın başarılı birer simgeleridir. Avrupa'nın enerji güvenliğine büyük katkı sağlayacak olan TANAP'la ilişkin çalışmalar ise öngörülen planlamaya uygun şekilde hızla ilerlemektedir. Güney Gaz Koridoru konusunda da tüm paydaşlarla olduğu gibi Azerbaycan'la da yakın koordinasyon halinde çalışmaya devam ediyoruz.

Ülkelerimiz arasındaki ebedi dostluk ve kardeşlik bağlarımız sayesinde ekonomik ve askeri imkanlarımızı beşeri gücümüzde birleştirip küresel düzeyde refah ve huzura hizmet etmeye devam ediyoruz. Bu çerçeveden bakıldığında, süregelen ihtilaflarla barış ve istikrarı zarar gören Güney Kafkasya'nın en önemli aktörlerinden biri olan Azerbaycan'ın 26. bağımsızlık yıldönümü ile ülkelerimiz arasındaki ilişkilerin tesisinin 26. yıldönümü, özellikle uluslararası alanda birçok sınamayla karşı karşıya kaldığımız bu dönemde çok daha önemli görünmektedir.

Türkiye ve Azerbaycan, küresel düzeyde etki ve katma değer yaratacak projelere öncülük ederek, sadece kendileri için değil, içinde buldukları bölge ve ötesindeki halklara da yeni ufuklar açmakta, dünya barışının, refahın ve istikrarın korunmasına katkıda bulunmaktadır. Tarih boyunca kardeş Azerbaycan'la nasıl kader birliği ettiyse, bugünümüzü de aynı çerçevede şekillendirmeye ve geleceğimizi elbirliğiyle inşa etmeye devam edeceğiz. ❀

Azerbaycan ve Türkiye birbirine sadece tarihi ve siyasi değil, aynı zamanda ekonomik, küresel petrol ve doğalgaz boru hatları ile bağlıdır

